

Llibres per crear ordre i desordre, per canviar el destí d'una vida

El 23 d'abril se celebra el Dia Internacional del Llibre i com cada any, per Sant Jordi, realitzem un llistat de recomanacions literàries de gran qualitat

Respostes. Això és el que ésser humà intenta aconseguir des que va fer la seua aparició en un ecosistema que ha suportat els seus capritxos. Per aconseguir aquestes respostes s'han anat formulant a través del temps múltiples preguntes, algunes d'elles molt senzilles, d'altres, per contra, van prendre un caire molt més abstracte, enrevesat fins al punt de sumir-nos en una espiral sense fi de dubtes.

Què busquem? Un sentit, no? Un sentit a la vida. Per a això és necessari aclarir aquestes incògnites que es presenten sense previ avís, cosa que fem mitjançant una sèrie d'eines que, amb el temps, hem decidit anomenar arts i ciència. Totes les disciplines que s'engloben en aquests dos camps de coneixement serveixen per intentar dilucidar com funciona i què és l'univers, com s'origina el cosmos i, sobretot, quina implicació tenim nosaltres en aquest sistema harmoniós de matèria i energia. Així mateix, aspirem a albirar els detalls més secrets que regeixen o configuren el nostre propi comportament (animal, racional).

Tant en les arts com en les ciències es teoritza, surten a la llum nombroses hipòtesis. És a dir, se serveixen de la ficció o imagina-

ció per buscar aquestes respostes, doncs, gràcies a ella, hi ha la veritable llibertat, en forma de possibilitats, conjectures, probabilitats, suposicions... Tot es converteix en un fantàstic, al mateix temps que atroç: «i si...». I si tot el que creiem que és real, no ho fos? I si res del que fem té algun sentit? I si...?

La capacitat de l'ésser humà per fantasiejar sobre aquests suposats varia. No tots tenen (tenim) l'habilitat de traslladar aquestes imaginacions sobre un paper. No obstant això, tots podem (si volem) ser capaços d'endinsar-nos en aquestes reflexions a través de la lectura. La paraula escrita va canviar el món, i poder desxifrar-la, interioritzar-la i entendre-la, va ser un dels grans avenços de la Humanitat. L'escriptura i la lectura són signes d'una revolució que encara avui segueix vigent. Hi ha una lluita, potser no física però sí mental, en la qual està en joc la capacitat de l'ésser humà d'exercir el seu dret a triar, a pensar, a ser lliure.

Com li pot passar a qualsevol, hi ha ocasions en què un pot arribar a perdre's en aquest mar de dubtes que assolen la nostra vida quotidiana. Dubtes emocionals, existencials. L'ésser humà és sentimental i no està exempt del sofriment del món. D'aquí que busqui consol, que anhel-

trobar aquest halo d'esperança necessari per estar segur que no tot és crueltat, caos i mort, que tot té un sentit lúcid i sincer. No obstant això, es precisa d'ajuda, d'un guia. I quina millor guia que un bon llibre!

Va ser **Marcel Prevost**, cèlebre novel·lista i dramaturg parisenc, que va dir que «la troballa afortunada d'un bon llibre pot canviar el destí d'una ànima». Els llibres poden oferir consol, poden inspirar, poden fer-nos riure i plorar, poden despertar en nosaltres l'amor més profund... Poden canviar el nostre destí, és clar que sí. És per això que, com cada any amb motiu de la celebració del **Dia Internacional del Llibre**, o Sant Jordi, oferim una sèrie de lectures que creiem aporten una mica de llum perquè ens demostren que la literatura, com crec que va dir **Giorgio Manganelli**, pot arribar a crear un ordre intel·ligible allà on hi ha desordre, imprevisibilitat, on aguaita l'amenaça de l'existent, de la realitat.

RECOMANACIONS

Els llibres que recomanem, si alguna cosa comparteixen és, o això voldríem pensar, el seu afany per enderrocar el mur de les idees preconcebudes. Hi ha una profunda reflexió sobre la integritat, el llenguatge, sobre la fe-

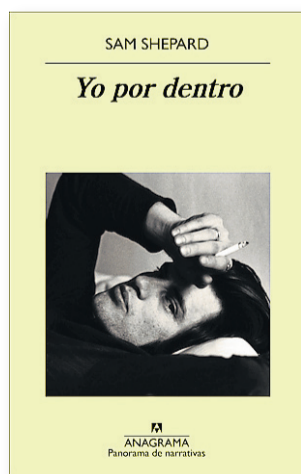
minitat, sobre la traducció, sobre la família, sobre les traïcions...

Anagrama ha publicat un dels dos últims llibres que el dramaturg i actor **Sam Shepard** va acabar abans de morir. A Shepard li van diagnosticar una d'aquestes malalties punyents dos anys abans de sucumbir finalment, als 73 anys, a les complicacions derivades de l'esclerosi lateral amiotròfica (ELA), però abans d'abandonar-nos escriure *Yo por dentro*, una mena de novel·la que s'arma mitjançant traços o petits relats que bé podrien llegir-se de forma independent i en els quals plasma totes les seues obsessions. Amb un llenguatge sec i directe, hi ha en aquesta obra, amb pròleg de la seua inestimable i incondicional amiga **Patti Smith**, una bellesa rara i hipnòtica, gairebé colpidora, fruit d'aquest estil íntim de l'autor. Alguns asseguren que aquesta obra és una espècie de testament literari, i potser tinguin raó, perquè a ella trobem a un Sam Shepard lúcid que despulla el seu jo més profund.

Impossible no fixar la nostra mirada inquieta en un dels títols més estranys que hàgim vist en molt de temps. Es tracta d'*El fill del corrector / Arre, arre, corrector* (**Hurtado & Ortega**), d'**Adrià Pujol Cruells i Rubén Martín Giráldez**. Llibre estrany on els hi hagi doncs és, en realitat, una inven-

Autors com Sam Shepard, Joan Didion, Simon Leys o Jane Lazarre, presents

Ens fixem en els llibres que tracten d'enderrocar qualsevol mur

YO POR DENTRO

de **Sam Shepard**

Traducció: **José Manuel Fajardo**

Editorial: **Anagrama**

Barcelona, 2018 | Pàgines 216

Narrativa

EL FILL DEL CORRECTOR / ARRE, ARRE, CORRECTOR

d'**Adrià Pujol Cruells i Rubén Martín Giráldez**

Editorial: **Hurtado & Ortega**

Barcelona, 2018 | Pàgines 204

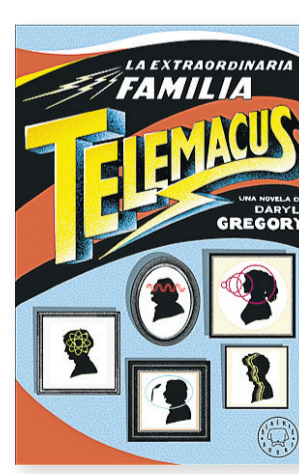
LA VIDA DE LAS IMÁGENES

de **Charles Simic**

Traducció: **Luis Ingelmo**

Editorial: **Vaso Roto**

Madrid, 2018 | Pàgines 416

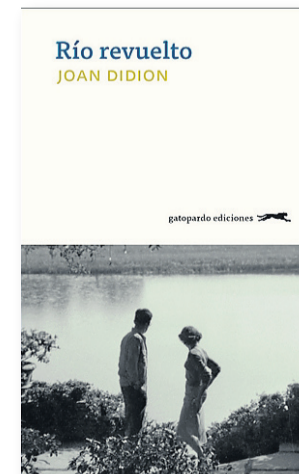
LA EXTRAORDINARIA FAMILIA TELEMACHUS

de **Daryl Gregory**

Traducció: **Carles Andreu**

Editorial: **Blackie Books**

Barcelona, 2018 | Pàgines 552

RÍO REVUELTO

de **Joan Didion**

Traducció: **Javier Calvo**

Editorial: **Gatopardo**

Barcelona, 2018 | Pàgines 250

Narrativa

MEDITERRÁNEO

ció en què tots dos autors juguen deformant al seu gust el llenguatge. D'una aparentment senzilla història sobre el pare d'Adrià, el lector es troba al final amb un tractat una mica golf sobre el procés creatiu i el panorama literari, carregant amb tot i amb tots. Una autèntica sorpresa.

De **Charles Simic** coneixem la seua poesia. De fet, diuen que la seua veu és «una de les més intrigants de la poesia nord-americana de les últimes dècades». En les seues obres hi ha una vessant lúcida i lúdica, hi ha espai per el còmic i l'elegiac. El serbi-americà posseeix una mirada directa, escèptica i esperançada, com queda patent a *La vida de las imágenes* (**Vaso Roto**), una selecció de la seua prosa autobiogràfica en la qual explora un ventall temàtic que va de la crítica literària a la filosofia, de la fotografia a la infància de l'autor en un país assolat per la guerra. En aquestes pàgines llegim sobre la importància de la literatura en la seua educació, sobre la imaginació, sobre l'esforç quotidià per desentrançar les moltes formes en què els éssers humans tractem de donar sentit al món i el nostre lloc en ell... Un excel·lent compendi que resumeix vint anys d'activitat en el camp de l'assaig sobre art i literatura.

DE SAGUES FAMILIARS I...

Existeixen en la literatura obres mestres centrades en sagues familiars. Impossible no pensar en *Els Buddenbrook*, de **Thomas Mann**, o en aquesta increïble família Glass imaginada per **J. D. Salinger**, entre moltes altres. Precisament, a *La extraordinària família Telemachus* (**Blackie Books**), **Daryl Gregory** ofereix una versió «paranormal» de Salinger en aquesta peça ambiciosa i, sobretot, divertidíssima. Alguns afirmen que és un encreuament entre els X-Men i les excèntriques famílies de **Wes Anderson**, com els Tenenbaum. Gregory narra la història d'aquest clan amb una

Més que un llibre. Cada obra literària és un regal del que germinen idees i reflexions enriquidores.

mena de poders paranormals en la seua època de màxima esplendor i també en les seues hores baixes, en el seu declivi. Entretinguda obra que no decep.

Que **Joan Didion** és una de les narradores més potents de les últimes quatre o cinc dècades no és una cosa que sorprengui. Els seus textos periodístics van marcar una època pel seu estil directe. Didion és una observadora única, com queda reflectit també en una de les seues primeres novel·les, *Río revuelto*, que ara **Gatopardo** edita per primera vegada al nostre al nostre país. Aquesta capacitat d'anàlisi li serveix a Didion per, a través d'un drama domèstic qualsevol, radiografiar a la classe mitjana californiana de la dècada dels 60. Didion no es mostra clement a

l'hora d'afirmar que aquest estil de vida americà marcat per la despreocupació i tranquil·litat es trobava a prop del seu final, doncs tard o d'hora tot sistema cau.

ALTRES MIRADES

La Navaja Suiza ha publicat recentment un títol més que suggerent per les signatures que hi apareixen. A *Doce relatos* (.) **maestros** han aconseguit reunir **Gonzalo Hidalgo Bayal, Eduardo Berti, Pablo Martín Sánchez, Marta Sanz, Juan Gracia Armendáriz, Eduardo Halfon, Rodrigo Blanco Calderón, Isabel González, Javier Sáez de Ibarra, Jon Bilbao, Almudena Sánchez i Mateo de Paz** amb l'únic propòsit d'anàlitzar l'època actual des dels seus particulars visions. D'Espanya, de Latinoamèrica, de generacions

Les editorials presenten centenars de novetats en aquest dia assenyalat

diferents... El mapa que dibuixa aquesta antologia és ric, riquíssim pel que fa a la qualitat de les seues veus i força narrativa.

Va ser **José Aníbal Campos**, excel·lent traductor, qui va fer que ens fixéssim en *Si el Führer lo supiera* (**Sexto Piso**), d'**Otto Basil**. Aquesta és una distopia delirant en què el Reich alemany va guanyar finalment la II Guerra Mundial amb la consegüent expansió del nazisme pel món. És aquesta una història d'anti-herois, una història rara però apassionant, irònica, fantàstica, grotesca de vegades... Novella hilarant en què Basil reflexiona sobre el poder i la corrupció, sobre la paranoia, sobre «la potencial bestialització dels éssers humans», en les seues pròpies paraules. Llenguatge trasbalsat que ens permet conèixer a un autor que no deixa indiferent.

Per aquest Sant Jordi recomanem també altres tres títols poderosos. El primer d'ells, les punyents memòries de **Jane Lazarre** que trobem a *El nudo materno* (**Las afueras**), un autoretrat íntim i visceral de la seua maternitat. Una obra que, com dèiem al principi, fa caure moltes idees preconcebudes, en aquest cas sobre el fet de ser mare. *La muerte de Napoleón* (**Acantilado**), de **Simon Leys** no podia faltar en aquest llistat. Petita obra mestra en la qual observem a un Napoleó que oscil·la entre el somni i la resignació i que suposa, també, la seua recuperació, perquè l'obra ja va ser editada per Anagrama fa molts anys. Recuperació fantàstica. Finalment, aplaudim la decisió de publicar els *Escritos sobre naturaleza* (**Capitán Swing**) de **John Muir**, un dels pioners del que avui dia anomenem activisme mediambiental.

Lectures que mouen consciències i alegren els nostres dies. Lectures i llibres que poden canviar el rumb del nostre dia a dia, de les nostres vides. ≡

Eric Gras

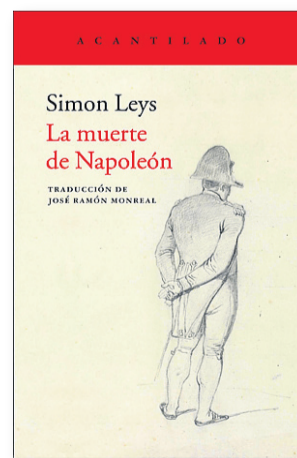
DOCE RELATOS MAESTROS
de **DD.AA.**
Editorial: **La Navaja Suiza**
Madrid, 2018
Pàgines 296
Narrativa

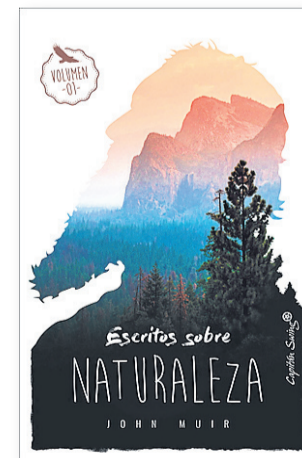
SI EL FÜHRER LO SUPIERA
d'**Otto Basil**
Traducció: **José Aníbal Campos**
Editorial: **Sexto Piso**
Madrid, 2018 | Pàgines 480
Narrativa

EL NUDO MATERNO
de **Jane Lazarre**
Traducció: **Elena Villalonga**
Editorial: **las afueras**
Barcelona, 2018 | Pàgines 272
Narrativa

LA MUERTE DE NAPOLEÓN
de **Simon Leys**
Traducció: **José Ramón Monreal**
Editorial: **Acantilado**
Barcelona, 2018 | Pàgines 152
Narrativa

ESCRITOS SOBRE NATURALEZA
de **John Muir**
Traducció: **Ernesto i Carlos Estrella Cózar**
Editorial: **Capitán Swing**
Madrid, 2018 | Pàgines 416